

Еврейската Синагога По време на Руско-турската освободителна война (1877 - 1878 г.) синагогата е разрушена от бомбардировките. Новата синагога е тържествено открита на 28 септември 1894 г. от д-р Мордехай Грюнвалд, главен равин в България. Строежът е осъществен посредством дарения. Видинската синагога е построена по подобие на синагогата в Буда Пеща. Архитекти на сградата са Фердинанд и Франческо, изграждането на олтара е от Макс Верих-чешки скулптор, учител във Видин. Дървеният материал е доставен от Трансилвания и Унгария, лампите, полилеите и чиновете са от Виена, Австрия.

Синагогата е от типа на трикорабна едноабсидна базилика с два притвора, галерии и четири кулички. Вътрешните размери на молитвения салон са 21x10 м. Интериорът на сградата впечатлява с колорита и употребата на древноеврейски и класически архитектурни форми. Двата притвора са покрити с кръстати сводове. На стените им има две мраморни плочи и два релефа с бронзови надписи на еврейски език. Трите кораба са разделени от стройна аркада върху колони, които са чугунени, лети и бронзирани. Те имат база и кубични капители от малоазийски тип, а тялото им е канелирано. Орнаментите на капители, спирали, палмети, плетеници и акантови листа са оцветени. Арките са сегментни. Подът е с мозайка и дъски. Олтарът е поставен в абсида върху подиум. Той повтаря вероятно архитектурата на древноеврейския храм - с централна част, две кули, арки и колони. Над олтара е символът на слънцето. Зад амвона стълба води до платформа за хор и хармониум. Централният кораб на молитвената зала е покрит с цилиндричен свод от ребра, а страничните кораби и галерии - с кръстати сводове. Последните са оцветени в синьо с бронзови шестоъгълни звезди. Олтарът е оцветен в синьо, червено и бронз. Целият интериор действа леко и просторно. Забележителни са двата кристални полилея.

Главната фасада на синагогата е внушителна. Тя е решена с издаден напред обем и две странични кули. Централният вход е засводен с полукръгла арка върху колони и пиластър. Друга голяма полукръгла арка върху двойни колони образува плоска ниша. Кръгъл прозорец с желязна решетка във вид на шестоъгълна звезда е поставен в центъра на арката. Архиволтата на декоративната арка е обогатена с кръгли розети и аркатурен зъборез. Украсителни елементи са и символичните еврейски шестоъгълни звезди. Главният корниз е леко профилиран, допълнен с интересна аркатура с профилирани конзоли. Триъгълният завършек на главната фасада е увенчан с оригинална латерна.

Четири кулички са квадратни, с подчертани ъгли. Те се състоят от две части. Едната част е на височината на сградата, а другата - малка квадратна кула, покрита с кръстат свод, извисяващ се над покрива. Тези малки кули са декоративни. Те са решени със слепи арковидни двойни прозорци. Долната част на кулата е решена пак с един вход във вид на портик, с арка върху колони, с висок засводен прозорец с профилирана рамка и кръгъл прозорец. За декорация са използвани отново розетки с шестоъгълни звезди.

Страничните фасади са решени с промяна на детайла. Прозорците са арковидни, събрани по двойки. Забележителни са цветните им стъкла и фината декоративна решетка. Леки пиластри, съединени с аркатура от островърхи арки, разделят страничната фасада на четири части. Под прозорците има декоративни пана.

Еврейската Синагога

Написано от ivailo

Вторник, 07 Декември 2010 04:00

Конструкцията на сградата е масивна. Външните стени са от тухли, сводовете са покрити с керемиди и тенекия. Състоянието на синагогата е лошо и тревожно. Оставена е на произвол да се руши и ограбва.

Синагогата е паметник с архитектурна и художествена стойност. Обявена е за паметник с национално значение. Държавен вестник, № 85, 27 октомври 1964 г; № 84, 31 октомври 1975 г.

БЕЛЕЖКИ

АПОСТОЛОВ. Петър. Синагогата във Видин. - Еврейски вести, № 23, 14 декември 1992.

ДЪРЖАВЕН архив - Видин, ф. 529к, оп. 1, арх. ед. 9.

МАРИНОВ, Валери. Синагогата - Бъдин - Видин, № 22, 27 септември 1990.

{loadposition user28}